

09.03.2021

**TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DIŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN
DÜNYADAKİ ÖNEMLİ GELİŞMELER****1. TÜRKİYE :*****Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın:***

S-400'ler, NATO sistemine entegre edilmeyecek ve herhangi bir tehdit oluşturmayacak. Patriotların yanı sıra SAMP/T füzelerini de almak istiyoruz. Ancak Fransa Suriye'yi bahane ederek süreci engelledi. Fransa ile görüşmelere devam ediyoruz. Suriye savaşında ABD'nin Patriotları çekmesi bizim için büyük bir sürpriz oldu. Almanya da sistemlerini Türkiye'den çekti. Sadece İspanya'nın sistemi Türkiye'de kaldı. Bu durumun ardından, biz onları satın alamadık. Çünkü, bize uygun ve iyi bir teklif sunulmadı.

Akar Bükreş'te

Millî Savunma Bakanı Hulusi Akar, resmî temaslarda bulunmak üzere Romanya'nın başkenti Bükreş'e gitti. Bakan Akar'ı Otopeni 90'ıncı Hava Üssünde Romanya Savunma Bakanı Nicolae Lonel Ciuca, Bükreş Büyükelçimiz Füsun Aramaz ve diğer yetkililer karşıladı. (mfa.gov.tr)

Doğu Akdeniz – Ege

- Mısır'ın, gaz/petrol arama parselleri için yayınladığı ihale ilanı haritasında yer alan 18. parsel, Yunanistan'ın itirazları ve tepkileri sonucu güncellenerek 28. meridyenin üzerinde durdu. 18. parselin önceki konumu, Sevilla Haritası'nın orta noktasında bulunuyordu. Yunanistan Dışişleri Bakanı Dendias, Mısır Dışişleri Bakanı Şükrü ile bugün bir araya gelerek, "Mısır'ın yakın zamanda ihaleye çıkardığı bir parselinin ortaya çıkardığı sorun, Mısır tarafını ilgilendiren tamamen teknik bir meseledir." demişti.
- Yunanistan Dışişleri Bakanı Dendias: Mısır'ın yakın zamanda ihaleye çıkardığı bir parselinin ortaya çıkardığı sorun, Mısır tarafını ilgilendiren tamamen teknik bir

meseledir. Yunanistan, bunu Mısır'ın paylaşımlarına dayanarak esasen çözülmüş bir mesele olarak görüyor.

- GKRY Merkezli Cyprus Mail gazetesi, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi Cumhurbaşkanı Anastasiadis'in "MEB konusunda Türkiye ile anlaşmaya varmadan doğal gaz satmasının mümkün olmadığını" söyledi.
- Güney Kıbrıs'ta İsrail, GKRY ve Yunanistan, EuroAsia denizaltı elektrik kablosunun döşenmesi için mutabakat zaptı imzaladılar. EuroAsia, İsrail ve GKRY'nin Avrupa elektrik şebekesinden elektrik desteği almasını sağlayacak. Hat, Türk Kıta Sahaneliğ'ndan geçiyor.
- Doç. Dr. Cihat Yaycı: Mısır tarafından ihaleye çıkarılan 18. parsel, tam da uluslararası hukuka aykırı Sevilla Haritası'nın orta noktasındaki yerdir. Yunanistan'ın iddia ettiğı deniz alanında ihaleye çıkmış olması, Yunanistan'ı daha da rahatsız etmiştir. Bundan sonra herkes Türkiye'nin yanına gelecektir. Yeter ki sabırlı olalım ama önce MEB ilan edelim. Herkese ne kadar deniz alanı kazanacağını gösterelim. Libya ile yapılan anlaşmanın doğu koordinatı, Mısır ile yapılacak anlaşmanın batı koordinatı olmalıdır. Mısır'la 28 derece doğu boylamının doğusundan yapılacak bir anlaşma, Türkiye'nin Libya Anlaşması'nı kendi eliyle çökertir. Öngördüğümüz deniz yetki alanımızın 3'te 1'ini kaybederiz. 28 derece doğu boylamının batısını geçmeyen herhangi bir anlaşmanın yapılması uygun olmaz.
- MSB Basın Halkla İlişkiler Müşavirliğı Tanıtım Subayı Muhabere Binbaşı Pınar Kara: "TSK tarafından; Akdeniz'de Oruç Reis sismik araştırma gemisine, Karadeniz'de Fatih sondaj gemimiz ile DENAR-2 ve OCEANIC Sismik Araştırma gemilerine refakat ve koruma sağlanmaktadır."
- Milli Savunma Bakanlığı: Gayri askeri statüdeki Doğı Ege adalarında askeri gemi bulundurmaya devam eden Yunanistan, son olarak Meis Adası'na hücumbot konuşlandırdı.
- Mısırlı Diplomatik Kaynaklar: Mısır, Trablus-Ankara MEB Sınırlandırma Anlaşması'nı reddediyor. Kahire'nin, Ankara ile deniz yetki alanlarını müzakere etmeye niyeti yok. Mısır'ın, Türkiye ile Doğı Akdeniz konulu görüşmeler yaptığı iddiaları doğru değıl. Kaynaklar "Mısır, Libya UMH ile Ankara arasında imzalanan MEB Sınırlandırma Anlaşmasını reddeden tavrına sadık kalıyor. Mısırlı diplomatik kaynaklar, "Mısır'ın Akdeniz ülkelerinin deniz sınırlarına saygısı yeni değıl ve Türkiye'nin iki ülkenin pazarlık yaptığıını iddia etme girişimleri yanlış" dedi."

- KKTC Cumhurbaşkanı Ersin Tatar, BM Genel Sekreteri Antonio Guterres'in Kıbrıs Özel Temsilcisi Jane Holl Lute'u kabul etti. (Arab News, @akdenizpolitik)

Terör Gündemi

- İzmir'deki FETÖ operasyonunda örgütün hücre evlerine düzenlenen baskında 31 şüpheli yakalandı. Aramalarda halen cezaevinde yatan veya firari olan örgüt üyeleri için toplandığı değerlendirilen 179 bin dolar ve 37 bin 500 TL ele geçirildi.
- Şanlıurfa merkezli 13 ilde FETÖ'ye yönelik operasyonda, aralarında asker, polis ve kamu görevlilerinin de olduğu 35 kişi gözaltına alındı.
- Konya merkezli 7 ilde, FETÖ'ye yönelik soruşturma kapsamında 4 şüpheli gözaltına alındı.
- Milli Savunma Bakanlığı, terörle mücadele harekatı kapsamında, ocak ayından bu yana düzenlenen 83 operasyonda 143 teröristin etkisiz hale getirildiğini duyurdu.
- İstanbul'da 13 ilçede 18 adrese baskın yapıldı. Terör bölgesiyle irtibatlı olduğu belirtilen 14 şüpheli yakalandı. (TRT Haber)

2. AVRUPA :

Finlandiya kendi başının çaresine bakacak

Avrupa Birliği'nin (AB) koronavirüse karşı geliştirdiği ortak aşı programının yeterince başarılı olmadığını belirten Finlandiya Cumhurbaşkanı Sauli Niinistö, ülkesinin doğrudan aşı almasının ihtimal dahilinde olduğunu söyledi.(Şarkul Avsat)

İsviçreliler 'burka ve peçe yasağını' destekliyor

İsviçreli seçmenler dün, Müslüman kadınların yüzünü kapatan burka ve peçenin yasaklanması için düzenlenen referandumda oy kullanırken muhalifler bu adımı yabancılara karşı düşmanlık ve kadınlara karşı haksızlık olarak nitelendirirdi.(Şarkul Avsat)

Yunan basını, Mısır'ın yaptığı "kalleşlik"

Atina'da yayımlanan Proto Thema gazetesi, "Mısır'dan kalleşlik" başlıklı haberinde, Mısır'ın Türkiye'nin kıta sahanlığı olarak ilan ettiği bölgeyle sınırlanan parselde hidrokarbon araştırma izni verdiğini belirterek, Kahire'nin bu konudaki kararını "Mısır devlet mekanizmasının 3 bin yıllık bürokrasisinin kalleşliği" şeklinde nitelendirdi.(Ortadoğu Haber)

Ukraynalı diplomattan Moskova'yla diplomatik ilişkileri koparma çağrısı

Espresso televizyonuna demeç veren Çalıy, "Rusya'yla diplomatik ilişkileri koparmaya hazır olmamız gerekiyor. Bu kararı hazırlamalıyız ve yeni adımlar atılması halinde onu derhal uygulamaya koymalıyız" dedi. Rusya'yla ilişkilerin sonlandırılması halinde üçüncü bir ülkeye başvurulmasını öneren Çalıy, "Bu ülke, Moskova ile Kiev arasında arabulucu olmalı ve konsolosluk meselelerinde Ukrayna'nın tutumunu temsil etmeli" diye ekledi.(Sputnik)

İngiltere'de 'monarşinin kaldırılması' çağrısı

İngiltere Kraliçesi Elizabeth'in torunu Prens Harry ve eşi Meghan Markle'ın Kraliyet'i ırkçılık ile suçlamasının ardından sosyal medyada "monarşinin kaldırılması" çağrısı yapılırken, Buckingham Sarayı'nın iddiaları soruşturması istendi.(Ortadoğu Haber)

BM'den İsviçre'nin peçe karına yönelik:Altta yatan "yobazlığı" gizleyemez

BM Din ve İnanç Özgürlüğü Özel Raportörü Şahid, İsviçre'deki referandumda seçmenlerin, "Yüzü tamamen örtme yasağına evet" inisiyatifini kabul etmesini, "Demokrasi örtüsü, altta yatan yobazlığı gizleyemez." şeklinde nitelendirdi.(Ortadoğu Haber)

3. ORTA DOĞU :***Irak Başbakanı'ndan bölgesel işbirliği ve ulusal diyaloga vurgu***

Irak Başbakanı Mustafa el Kazımi, ülkede ulusal diyalogun başlaması ve barışın pekişmesi için bölge ülkeleri arasında işbirliği için bir plan sundu. El Kazımi, Irak'ın tüm komşuları, kardeşleri ve dostlarını bölge ülkeleri arasında işbirliği ve barış değerlerini pekiştirmeye çağırdı. (İSNA)

Irak'ın Kazımeyn kentinde saldırı

Haber kaynakları dün gece Irak'ın Bağdat eyaletine bağlı Kazımeyn bölgesinde saldırı düzenlendiğini bildirdi. Bağdat'taki el-Nu'man hastanesi başhekimisi Salah Al-Azi yerel haber ajanslarına konuyla ilgili yaptığı açıklamada, Kazımeyn ziyaretçilerinin yolu üzerinde bir el bombasının patlaması sonucu bir kadının öldüğü ve 31 ziyaretçinin de yaralandığını söyledi. (ShiaWaves)

Nükleer anlaşmaya dönmenin kolay bir yolu var

İran Dışişleri Bakan Yardımcısı Abbas Irakçı, Norveç'in Suriye ve Irak özel temsilcisi Herald Stad ile görüştü. Bu görüşmede nükleer anlaşmanın yanı sıra Irak ve Suriye'nin son durumu ve bölgesel konular ele alındı. Irakçı, "ABD, nükleer anlaşmaya dönme iddiasında kararlıysa bunun kolay bir yolu var. Bu ülke İran'a yönelik tüm yaptırımları sona erdirip çekildiği anlaşmaya geri dönebilir." dedi. (Tasnim)

Atom Enerjisi Ajansı Raporu:

İran, Natanz Yeraltı Tesisinde Gelişmiş IR-2M Santrifüjlerinde Uranyumu Zenginleştirmeye Başladı. İran'ın Natanz'daki yeraltı tesisinde üçüncü bir IR-2m santrifüj setiyle uranyumu zenginleştirmeye başladığını, BM nükleer izleme örgütü Pazartesi günü üye ülkelere yaptığı açıklamada, Tahran'ın 2015'teki büyük güçlerle yaptığı anlaşmanın bir başka ihlali olduğunu söyledi. (reuters)

Afganistan İran için çok önemli

İran Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Said Hatipzade, İran'ın Birleşmiş Milletler'de düzenlenmesi beklenen Afganistan konulu toplantıya katılım için herhangi bir davet almadığını açıklayarak, "Afganistan'a ilişkin görüşümüz dostluğa dayanıyor. Afganistan bizim için çok önemli ve pazarlık konusu değil." dedi. (yjc)

Suudi Arabistan'ın Abha Havalimanı'na Yemen'den füze saldırısı

Yemen'deki Husi milislerinin sözcüsü Yahya Sarı Pazartesi gecesi, ülkenin ordusu ve halk komitelerinin Suudi Arabistan'ın güneyindeki Asir eyaletindeki Abha Uluslararası Havaalanına füze saldırısı düzenlediğini duyurdu. (euronews)

İsraili Bakan: Batı Şeria'nın bazı kısımlarını ilhak edeceğiz

İsrail Yerleşim Birimleri Bakanı Tzachi Hanegbi, Golan Tepeleri için yapılan ilhakın aynısının Batı Şeria'daki Yahudi yerleşim birimleri için de uygulanacağını bildirdi. Hanegbi, bu konuda herhangi bir tarih belirtmedi. (Sputnik)

4. AFRIKA :

Libya'daki birlik hükümeti, parlamentonun güven sınavıyla karşı karşıya

Libyalıların gözleri, Temsilciler Meclisi'nin Abdulhamid Dibeybe liderliğindeki yeni birlik hükümetinin kaderini belirlemesi beklentisiyle bugün Sirte şehri üzerinde yoğunlaştı. Diğer taraftan Dibeybe, Fayiz es-Serrac başkanlığındaki Ulusal Mutabakat Hükümeti (UMH) güçlerini güven oturumu öncesinde ülkenin batısı ve doğusu arasındaki sahil yolunu açmaya ikna etmeye çalışıyor. (Şarkul Avsat)

5. ASYA :

Myanmar'da gösteriler devam ediyor bugün 2 protestocu öldürüldü

Myanmar'da askeri darbe ve seçilmiş hükümet üyelerinin gözaltına alınmasına karşı Myitkyina şehrinde bugün düzenlenen protestoda güvenlik güçlerinin açtığı ateş sonucu iki kişi hayatını kaybetti.(Şarkul Avsat)

Çin'den ABD'ye içişleri mesajı

Çin Dışişleri Bakanı Wang Yi, ABD'ye Çin'in içişlerine karışmaması yönünde çağrıda bulundu.Wang Yi, düzenlediği yıllık basın toplantısında, ABD'yi 'demokrasi ve insan hakları adına diğer ülkelerin içişlerine kasten müdahale ettiği' gerekçesiyle eleştirdi.(Haberiniz.com.tr)

Çin, yüksek kamu borcu ve pandemiye rağmen 2021'de savunmaya 210 milyar dolar ayıracak

Çin, yüksek kamu borcu ve pandemi etkisine rağmen silahlı kuvvetlerini güçlendirmeye devam etmek için 2021'de savunma alanındaki harcamalarını yüzde 6,8 seviyesinde artıracak.Savunma için yapılan harcamalar artsa da, bu artışın son 20 yıldaki en düşük artışı olması dikkat çekiyor.Çin'in askeri gücü yıllar içinde modernize edildikçe savunma alanına yapılan harcamalar kısıtlanmaya başladı. ABD'den sonra dünyada savunmaya en çok kaynak ayıran ülke Çin.(EuroNews)

6.ABD :

ABD Dışışleri Bakanlığı sözcüsü Ned Price:

ABD yönetimi, İsrail'in 1967 savaşı sırasında Gazze Şeridi'ni, Batı Şeria'yı ve Doğu Kudüs'ü işgal ettiğini tarihi bir gerçek olarak görüyor.

ABD Suriyeli kadın diplomatı Suriye Özel Temsilci vekili yaptı

Biden yönetimi, Suriye asıllı ABD vatandaşı Aimee Cutrona'yı Beyaz Saray Ulusal Güvenlik Konseyi'ne Suriye Özel Temsilci Vekili olarak atadı. Cutrona aynı zamanda Dışışleri Bakanlığı Yakın Doğu İşleri Bürosunda Levant (Lübnan-Suriye Bölgesi) İşlerinden Sorumlu Müsteşar Yardımcısı olarak görev yapıyor.(Şarkul Avsat)

ABD, Venezüellalı göçmenlere 'Geçici Koruma Statüsü' verecek

ABD İç Güvenlik Bakanlığı'ndan yapılan yazılı açıklamada, "Bakan Alejandro Mayorkas, Venezüella'yı, Eylül 2022'ye kadar, 18 ay boyunca Geçici Koruma Statüsü verilecek ülkeler listesine eklemiştir" ifadelerine yer verildi.(Sputnik)

ABD Dışışleri Bakanlığı, Trump'ın verdiği yaptırım muafiyetini kaldırdı

ABD yönetimi, eski Başkan Donald Trump'ın, İsraili maden şirketi sahibi Dan Gertler'e, Demokratik Kongo'da karıştığı yolsuzluklar dolayısıyla uygulanan yaptırımlara karşı tanıdığı muafiyetin kaldırılmasına karar verdi.(Sputnik)

7. RUSYA :

Zaharova: Batılı internet şirketleri Rusya kanunlarını hiçe sayıyor, bu kabul edilemez

Batılı internet şirketlerinin Rusya kanunlarını hiçe sayarak sıklıkla hukuki çerçevenin dışında hareket ettiğini belirten Rusya Dışışleri Bakanlığı Sözcüsü Mariya Zaharova, bunun kabul edilemez olduğunu vurguladı. Zaharova, önde gelen Batılı internet şirketlerinin uygulamaları hakkında "Bu, son yıllarda, özellikle de 2020 yılında tamamen artan gerçek bir sorun. İnternet, ortak bir alan olarak biliniyordu. Ancak internet devleri olarak adlandırdığınız şirketler, bizim hukukumuzdan, mevzuat tabanımızdan söz edecek olursak, tamamen hukuki çerçeve dışında hareket ediyorlar" dedi. (sputnik)

Peskov: Rus istihbaratının Batı'da geliştirilen koronavirüs aşları aleyhinde makale yayınlattığı iddiası saçmalık

ABD Dışişleri Bakanlığı'ndan bir yetkili, Pfizer ve Moderna tarafından geliştirilen aşların itibarsızlaştırılması için Rus istihbarat servislerinin talimatıyla üç makale yayınlandığını öne sürdü. Kremlin Sözcüsü Peskov, bu iddiaları saçmalık olarak niteledi. Wall Street Journal (WSJ) gazetesi, dün ABD Dışişleri'nden ismini açıklamadığı bir yetkiliye dayandırdığı haberinde, Washington'un Rus istihbarat servislerinin talimatıyla üç online makale yayınlandığını ve bunların amacının Pfizer ve Moderna aşlarını itibarsızlaştırmak olduğunu iddia etti. (tass/ria/sputnik)

Zaharova: Diplomasinin erkek mesleği olduğu zamanlar geride kaldı

Rusya Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Mariya Zaharova Sputnik'e verdiği demeçte, Rus diplomasisinde çoğunlukla erkeklerin görev aldığı zamanların geçtiğini ve artık çok sayıda kadının Dışişleri Bakanlığı'nda üst pozisyonlarda çalıştığını söyledi. (tass/sputnik)

Rusya: İdlib'deki militanlar kimyasal saldırı mizansenini planlıyor

Rusya Savunma Bakanlığı, Suriye'nin İdlib bölgesindeki militanların kimyasal saldırı mizansenini planladığını söyledi. Rusya'nın Suriye'deki Tarafları Uzlaştırma Merkezi Başkan Yardımcısı Aleksandr Karpov, Heyet Tahrir eş-Şam (HTŞ) örgütü militanlarının İdlib gerilimi azaltma bölgesindeki Kebane yerleşiminde provokasyon hazırlığı yaptığı yönünde bilgi elde ettiklerini açıkladı. (sputnik)

8. EKONOMİ :

1 Kripto Borsası 100 Unicorn'a bedel

Konuya yakın kaynaklara göre kripto para birimleri Borsası Coinbase Global Inc. geçen hafta halka açılmadan önceki son özel hisse satışında yaklaşık 90 milyar dolarda değerlemeye ulaştı. Kaynaklara göre Nasdaq Özel Pazar'da gerçekleştirilen açık artırmada şirket hisseleri hisse başına 350 dolar değerlemeyle satıldı. Kaynaklar geçen hafta perşembe günü gerçekleştirilen satışın son özel plasman olduğunu, mart sonunda halka arzın gerçekleşeceğini bildirdi. Kaynaklar açık artırmanın başlarında hisse başı 375 dolardan bazı hisselerin el değiştirdiğini dile getirdi. Bu fiyata göre değerlendirildiğinde Coinbase'in değeri 100

milyar dolara yaklaşıyor. Özel hisse satışları, halka arzlara göre daha küçük boyutlarda ve kısıtlayıcı kurallar çerçevesinde yapılabiliyor. (Bloomberght)

Dolar/TL'de aşağı yönlü başlangıç

Küresel piyasalarda değerlendirme rotasyonu riskli varlıklara yönelik talebin arttığı haftanın ilk işlem gününde negatif ayrışma yaşayan Türk Lirası, yeni işlem gününde dolar karşısında yüzde 1'i aşan değer kazandı. Pazartesi günü yüzde 3'ün üzerinde yükseliş kaydederek 7,78'in üzerini test eden Dolar/TL yeni işlem gününde 7,67'nin altına gördü.

Risk priminde yüksek seyir sürüyor

Haftanın ilk işlem gününde 340 baz puanı geçerek 2021'in en yüksek seviyesini gören risk priminde yüksek seyir sürdü. Risk primi 345 baz puandan işlem görürken 2 yıllık gösterge tahvil faizi de yüzde 16,14 seviyesinde.

Dikkatler TCMB toplantısına çevrildi

Kurdaki yükselişte, ABD 10 yıllık tahvil getirilerindeki artışın devam etmesi, riskli yatırım araçlarından gerçekleşen çıkış etkili oldu. Bununla birlikte piyasalarda gözler Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) Mart toplantısına çevrildi. (Bloomberght)

Dünya Basını

- Tanınmayan Abhazya Devlet Başkanı Ahra Ayüdzba'nın eski yardımcısı ve güvenlik personelinin bir darbe girişimi planladığından şüpheleniliyor. Bu, Abhazya Devlet Güvenlik Servisi tarafından bildirildi.
- New York Times: ABD Başkanı Joe Biden yönetiminin 2020 yılı sonuna doğru ABD'li hükümet kuruluşlarını hedef alan ve arkasında Rusya'nın olduğu iddia edilen siber saldırılara yanıt vermek için Rusya'ya karşı 'gizli' saldırılar planladığı belirtildi.
- Bloomberg(ABD): Türkiye, Arap ülkeleriyle ilişkilerini düzeltmeye hazır olduğuna dair en güçlü sinyali veriyor.
- Russian.rt(Rusya) Türkiye'nin Moskova'dan S-400 satın alınması konusunda Washington'dan Ankara'ya yapılan baskı diyaloga yardımcı olmuyor. Uzmanlara göre Erdoğan pozisyonunu değiştirmeyecek ve Rus hava savunma sisteminden vazgeçmeyecek.

- Clarín (Arjantin): 2030'a Kadar Hangi Ülkeler Dünya Gücü Olacak? ABD, Çin ve Rusya süper güç olarak devam edecekler.
- Mo.be: BM Yaptırımlar Komitesi, Belçika'nın dondurulmuş Libya fonlarını Prens Laurent'in kar amacı gütmeyen kuruluşu için kullanma talebini reddetti. Peki neden bu para Kaddafi'nin ölümünden on yıl sonra hala donmuş durumda? Ve ne kadar süreyle? (@rusencenter)